

**ПРОТОКОЛ от проведеното на 23.09.2010 г.
публично обсъждане на намерението на Община
Шумен за поемане на дългосрочен общински дълг в
съответствие с чл. 14, т. 4 от Закона за общинския
дълг.**

Съгласно Модел на дълговия капацитет на
Община Шумен за 2010 г. за осигуряване на съответствие с чл. 12 и
обосновка на изискванията по чл. 14 от Закона за общинския дълг по
методика на USAID чрез програма „Инициатива местно самоуправление”
и „АПС Бюджетконсултинг”ООД

**Планирано дългово споразумение за 2010 г. за Община Шумен –
поемане на общински дълг до 12,780 млн. Евро за реализация на**

ПРОЕКТ

**„СОЦИАЛНИ И ИНФРАСТРУКТУРНИ
ИНВЕСТИЦИИ В ОБЩИНА ШУМЕН”**

О Б Щ И Н А - Ш У М Е Н

П Р О Т О К О Л

от проведеното публично обсъждане на намерението на Община Шумен за поемане на дългосрочен общински дълг

Днес, 23.09.2010 г. от 10 часа в сградата на Община Шумен в зала № 363 , на основание чл.15 от Закона за общинския дълг и Наредбата за провеждане на обществено обсъждане за поемане на общински дълг в Община Шумен се проведе публично обсъждане на намерението на Община Шумен за поемане на дългосрочен общински дълг, чрез емитиране на ценни книжа – общински облигации.

На обсъждането присъстваха: кмета Красимир Костов, зам.-кметове, зам.-областния управител Ралица Тодорова, председателя на общински съвет Даниела Русева, общински съветници, представители на общинската администрация, представители на бюджетни звена, пътно-строителни фирми, таксиметрови служби, банкери, граждани и журналисти общо 46 души /приложени листи за регистрация/.

Обсъждането откри д-р по ик. Александър Генчев – зам.-кмет по „Бюджет и финанси” в Община Шумен, уточни подробности във връзка с процедурата по провеждане на общественото обсъждане и представи модератора на срещата доц. Борислав Борисов – зам.-кмет на Община Варна и доц. д-р Андрей Захариев от АПС „Бюджетконсултинг” ООД, гр.Свищов.

Встъпително слово по предложението за поемане на дългосрочен дълг от Община Шумен направи кметът на общината Красимир Костов, който определи начинанието като изключително предизвикателство да осигурим път Шумен да намери своята независимост по отношение на неудобствата в пътната инфраструктура след големия проект ИСПА.

Кметът очерта **основния проблем** на дискусиата: как да променим уличната мрежа на нашия град и как да дадем допълнителен стимул в развитието на града. Предложи финансов ресурс, който ще вземем като дългосрочно задължение, да бъде насочен в 4 направления, като с най-голяма относителна тежест – повече от 85 % ще са средствата за рехабилитация и основен ремонт на уличната мрежа. Те ще се разходват не само за асфалтиране, а за изграждане и на тротоари, осветление и комуникации. Посочи 6-те основни принципа, върху които е изградена Програмата за рехабилитация на уличната мрежа:

- преасфалтиране на улици, в които е концентриран основния поток от обществен и частен транспорт;
- преасфалтиране на улици, които са събирателни като връзки между главните улици;
- асфалтиране на улици с подменена ВиК мрежа по ИСПА;
- преасфалтиране на улици, които са в крайно лошо състояние на пътната настилка;
- асфалтиране на улици, които са свързани в обща транспортна комуникационна схема;
- осигуряване на финансов ресурс за част от улиците по ИСПА изцяло компрометирани при ВиК мрежата.

Втори елемент на програмата е изграждането на Центъра за лъчетерапия. Целта е да изградим сграда, в която да се реализират идеите за дооборудване на центъра за лъчетерапия, с което ще получим шанс да създадем адекватна материална база за нашите онкоспециалисти и ще продължим авторитета на центъра за лъчетерапия.

Трети елемент на програмата е довършването на Дома за стари хора. Предвид кризата програмата по Красива България е прекратена. Ние сме на 70 % от реализирането на идеята, но нямаме шанс допълнително по тази програма, а и по другия паралелен на нея инвестиционен фонд да реализираме завършването на обекта.

Четвърти елемент на програмата е изграждането на пасарелка. Това е един модерен проект, който дава възможност за пряка проходимост към Общинския пазар и предстоящото изграждане на нов търговски комплекс. Развитието на една такава инфраструктура ще даде допълнителен тласък в развитието на икономиката.

В заключение г-н Костов подчерта, че основната ни задача е да подобрим качеството на уличната мрежа на Шумен. Кредита, финансовия ресурс са само средство за да постигнем тези цели. Това е доминантата на предложената дискусия . В следващите дни ще се организират срещи и ще се потърси мнението на по-широк кръг от заинтересовани специалисти: гилдията на архитектите, специалисти по пътно строителство, специалисти по организация на транспортни системи, представители на транспортни фирми, търговци, пациенти на ОНКО диспансера, специалисти от Дома за стари хора и други неправителствени социални организации, хора които ползват услугите на кооперативния пазар.

Кметът даде ход на дискусията по публичното обсъждане на намерението на общината да поеме дългосрочен общински дълг, като направи някои забележки и изказа съображения към дълговия анализ. Предложи в хода на дискусията да намерят решение следните позиции:

- да се потърси най-удобната форма на измерител на финансовия ресурс- дали в „лева” или в „евро”;
- следва да се разработят инструменти за поемане на дълга – сравнителни таблици, които аргументирано да представят на обществеността и Общинския съвет предимствата на облигационната емисия;
- погасителните вноски са предвидени с равна главница, което обуславя значително натоварване на общинския бюджет за периода 2012-2015 година. Значително по-оптимален е варианта с равни погасителни вноски – в размер на около 3 000 000 лв. на година;

- да се изтъкне предимството на облигационната емисия – възможност за преговаряне на по-гъвкави и благоприятни за общината условия за банково обслужване;
- заложен е фиксиран, а не плаващ лихвен %, което при текущата пазарна ситуация е ниско изгодно за общината.

След експозето на кмета, модераторът на дискусиата даде думата на доц. д-р Андрей Захариев от ОПС „Бюджетконсултинг“ ООД - гр.Свищов, за да представи Анализа на дълговия капацитет на Община Шумен за 2010 год., при който е използван един модел за многогодишно финансово планиране показващо дългосрочното отражение на всяко финансово решение.

Изказвания направиха:

Г-н Свилен Вълканов – партия „Демократи за силна България“

Счита, че този въпрос е от огромно значение за всички жители на общината , тъй като касае сравнително голям период от време – 11 години. Сподели, че в така предложения вариант вижда голям ръст на приходите и разходите и в тази връзка попита: как е отразено в проекта, как този дълг, който общината възнамерява да поеме за 25 000 000 лв. ще се отрази върху разходите на общината? Ще има ли промяна в трудовите разходи? Предвижда ли се увеличаване или намаляване на числеността на заетите в бюджетната сфера? Трудовите разходи на работещите в бюджетната сфера ще имат ли промяна, или са константа заложи до 2020 година?

Вълканов подчерта, че капиталовите разходи са съществено перо в общинския бюджет и запитва дали тези 25 000 000 лв. ще се отразят върху рамката в която Община Шумен всяка година се движи в определени граници за капиталови разходи?

Зададе още един въпрос: съобразена ли е сумата по облигационния заем с изискването на Закона за общински дълг-чл.12? На каква база са направени разчетите спрямо това изискване, как изглежда то до 2020 г. и дали общината ще съумее да се справи с това изискване, което е ежегодно?

Отговори дадоха:

1. **Красимир Костов** - кмет на община Шумен

Първо, информира за динамиката на общинския бюджет, който в началото на 2007 г. като маса е 41 000 000 лв., в момента е 65 000 000 лв. и второ, отбеляза, че при стария облигационен заем, който изплащаме годишно по 1 800 000 плюс годишно плащане по 2 200 000 лв. за рехабилитация и ремонт на улична мрежа, т.е. всяка година 2008, 2009, 2010 показва, че сме предпочитали облигационния заем. Това е като информация, относно възможностите на общинския бюджет да поеме такива съизмерими натоварвания с емисията и анализа. Що се отнася до структура, бюджет и щат на дейностите, те не се влияят от това отношение. Реализирането на програмата не изисква назначаване на нови щатни бройки, напротив отиваме към оптимизация.

2. **доц.Борислав Борисов** – модератор на дискусиата, зам.-кмет на община Варна

Подчерта, че ако в прогнозата се вижда, че минимално разходите са по-малко от очакваните приходи, това означава че те ще отидат за капиталови разходи. Това не води до увеличаване на другите разходи по издръжката. В макрорамката си общинския бюджет ще бъде по-висок с 25 000 000 лв., но това е еднократно за годината, когато ще се реализира облигационната емисия и ще се извършат съответните мероприятия. Няма как да се увеличат другите разходи. Тези пари не отиват за издръжка, те отиват по списък, който одобрява ОбС. Разходи за заплати и издръжка на администрация от тези средства няма как да се покриват законово.

По въпроса, който интересува всички, дали с този размер няма да прескочим лимитирания размер, който е даден по Закона за общинския дълг, доц. Борисов изрази становище, че не само не се достига и надскача този лимит, но и в най-натоварените години (2013 и 2014 г.) сме 4% надолу.

Борисов подчерта, че може да се направи и друга погасителна схема, но този вариант е консервативен, защото се счита, че емисията ще бъде изкупена на максималния определен от ОбС лихвен % -7.

Борисив изказа някои лични съображения в подкрепа на това, че към сегашната икономическа обстановка е по-добре да се направи облигационна емисия, отколкото банков кредит. Разликата е тази, че когато община ползва банков кредит фактически ролята на продавач на кредита е банката, купувач е общината. Този кредит има своята цена, наречена „лихва”. Банката продава и тя диктува условията. Общината отива по Закона за обществените поръчки в едни сложни и тежки процедури с всички възможности за обжалвания, просрочване във времето и т.н. При облигационната емисия ролята са разменени. Продавач е общината. Тя продава облигации на всеки, който иска да ги купи и тя диктува условията. Тя определя параметрите на тази стока наречена „общинска облигация”.

Доц.Борисов направи някои конкретни предложения за задължителните условия, уточнени с решението на ОбС:

- Ако отиваме на публично предлагане трябва да спазваме и един друг закон – Закона за публичното предлагане на ценни книжа. Това означава, че трябва да се направи първо обезпечение, първи залог и да се изготви проспект. Тази емисия трябва да бъде записана в централния депозитар и въобще изискванията са много по-сложни. В тази връзка той предложи емитиране на емисии частно предлагане, т.е. не се отива на борсата и не се плащат допълнителни такси. Чрез инвестиционен посредник се предлага на институционни инвеститори, банки, пенсионни фондове, застрахователни и други парични фондове да купят емисията. Според него практиката показва, че такива има не само в страната, но и в чужбина.

Защо „евро”, а не „лева”? Борисов смята, че доверието в „лева” е по-ниско отколкото в „евро”, освен това при фиксиран курс ще има възможност да се предложи и на външни финасови институции и да се постигнат по-ниски лихвени равнища.

- Трябва да се уточни вида на облигациите – серийни, лихвени облигации, обезпечени с бъдещи приходи на общината.

Какво означава серийни? – облигацията се изплаща на серии на 6 месеца. Има и други облигации, т.нар. „нулев купон”, при които през погасителния

период се плащат само лихви и накрая се плаща цялата главница. Но това според него не е изгодно!

Защо лихвени? – защото върху тях се начислява лихва, докато има и други, т.нар. „сконтови” с отстъпка, но нашите не са такива.

- В решението на ОбС да се запише, че инвестиционния посредник продава облигациите на номинала.

- Задължително в решението на ОбС да се определи срока на записване на облигациите. Да се даде възможност и за удължаването му от кмета на общината.

- Да се определят границите на емисията.

- В решението да се запише, че ОбС упълномощава кмета да проведе преговори с банката-довереник.

В заключение доц. Борисов изтъкна предимството на облигационната емисия, изразено в това, че сумата се получава наведнъж и се слага на депозит, а парите се отпускат гъвкаво.

д-р Сотир Караниколов – управител на Диспансер за онкологични заболявания

Подчерта, че реализацията на проекта за лъчетерапия е изключително важна, защото от нея зависи дали ще се изгради една висока технология, която ще доведе до това Шумен да има едно качествено здравеопазване.

Онкологичния диспансер Шумен влиза в стратегията на Министерството на здравеопазването за по-нататъшно развитие на здравеопазването и ще бъде подпомогнат по програми на европейските фондове за доставка на диагностична апаратура.

В рамките на няколко минути д-р Караниколов представи разработената от доц. д-р Румен Габровски „Програма за развитие на радиологичното отделение за периода 2010-2012 г.”

С парите от облигационния заем ще се реализира изграждането на нова сграда за лъчетерапия, като в основата на сградата се разполагат „бункери” за 3 линейни ускорителя – 2 високо енергийни и 1 ниско енергиен. За трите

бункера и строително-монтажните работи е необходим ресурс от около 4 000 000 лв. Там където средствата не достигнат, онкологичния диспансер ще се ангажира според възможностите си със свои средства да помогне.

Апаратурата ще бъде доставена по други програми, основно от европейските фондове. Друг вариант това са контрагенти, които са мощно финансово заинтересовани да се реализира едно публично частно партньорство за доставка на тази апаратура. Такива са: американската фирма „Вариа“, шведската фирма „Елект“, „Сименс“ няма да останат назад.

Росица Маджарова – социален работник в Дом за стари хора и председател на синдикалната организация

Обясни присъствието си с факта, че иска да се убеди, че одисеята Дом за стари хора ще приключи. След направените изказвания обаче остава с притеснение, че облигационния заем няма да бъде одобрен от ОбС и попита по какъв начин общината и ОбС ще се ангажират тези проекти да станат реалност. Изтъкна, че този въпрос вълнува не само потребителите на социалната услуга, но и работещите в дома.

Даниела Русева – председател на ОбС

Първо г-жа Русева покани представителя на Дома за стари хора да присъства на заседанията на постоянните комисии и заседанието на ОбС и да защити позицията на дома.

След това тя зададе три въпроса:

- Какви ще са облагите на общината при продажба на вторичен пазар на облигациите?
- Възможно ли е лихвата, която първоначално се гласува да бъде по-ниска, не до 7 %, а до 6,5 или 6,2 %?
- Възможно ли е лихвата по депозита да се завиши на 80 %, а не 70 % както е предварително предвидена, за да получи общината по-големи бонуси?

На така зададените въпроси отговориха:

1. доц. д-р Андрей Захариев

Той обясни, че в момента официално обявени са 4 подпроекта, които ще бъдат финансирани с емисията. Според него, г-н Кмета в своето експозе е споменал и възможен 5-ти приоритетен проблем, което позволява да се разшири обхвата на инвестициите по заема.

За ползите от вторичен пазар каза, че не пречи в разговора с инвестиционния посредник да се гарантира при позитивен финансов интерес над 1 % разликата да бъде приоритетно изплатена в плюс на общинския бюджет. Счита, че това е много целесъобразна идея.

За процентите подчерта, че първоначалните разчети са били с 80 % минимален пламент. Идеята за 70 % е от гледна точка да не се отблъсне банката - довереник. По-добре е за да има някаква гъвкавост да дадем пониско стъпало за да привлечем, отколкото като намалим луфта да не може да маневрираме в преговорите.

2. доц. Борислав Борисов

Изрази следното мнение: облигациите се купуват в рамките на срока за записване и в него да се заявят, като буквално за ден да се приведат и парите. Нормално е после разходването на средствата да става поетапно и нормално е остатъка да бъде депозирани някъде. В проекта е записано депозита да бъде при самия инвестиционен посредник. Ами ако той не е банка? Това според него е грешно. Не е необходимо да се обвързва облигационера с депозита и с лихвата към облигационера, защото това би довело ако депозита е по-голям и лихвата да е по-голяма.

Борисов посъветва да се направи погасителен план с определен размер и месечен депозит, защото лихвите по депозита са различни в зависимост от срока.

По въпроса за предимствата за общината от вторично предлагане, Борисов смята, че те са никакви. Това са предимства за облигационера, който предпочита облигации в които е записано, че те могат вторично да бъдат

предлагани на вторичния пазар, т.е. чрез фондовата борса и след това да бъдат самите те обект на покупко-продажба.

Предложи договора на инвестиционния посредник да се обвърже с резултатите, с намаляването на лихвата. Той да бъде заинтересован неговото възнаграждение по някакъв начин да се формира на база на това колко е паднал от тази лихва.

Пламен Стайков – Първа инвестиционна банка

Приветства общинското ръководство за смелостта, която проявява да разработи тези 4 проекта и пожела те да се реализират в условията на икономическа и финансова криза. Попита дали е разработен вариант тези 4 проекта как ще се реализират във времето, както и план за усвояване на евентуален банков кредит. С този си въпрос Стайков отговори на доц. Борисов за таксата „ангажимент”, която най-вероятно плаши кредитополучателя и се ангажира да предложи план за усвояване, който ще удовлетвори администрацията.

Красимир Костов - кмет на община Шумен

Добави, че фактора време е важен не само по процедурни съображения, но и по отношение на два от подпроектите: първо за уличната мрежа, която е силно засегната от ИСПА и второ за Диспансера за онкологични заболявания. Банковите услуги ще намерят своята територия след това. Трябва да стартираме с по-голяма управляемост и да дадем шанс за реално реализиране на тези проекти.

Доц. Борислав Борисов - модератор на дискусиата, зам.-кмет на община Варна

Смята, че въпроса дали процента да е фиксиран или плаващ е останал не достатъчно дискутиран. Във финансовата практика към фиксиран процент се пристъпва тогава, когато се очаква увеличение на лихвените проценти, а към плаващ, когато се очаква спад на лихвените проценти.

Борисов подкрепи направеното в експозето на кмета предложение процента да е плаващ, защото смята, че при влизане в еврозоната лихвените проценти ще спадат. Очакванията са кризата да отmine и банките да предлагат по-свободно кредити на по-ниски лихвени нива.

В качеството си на модератор на срещата доц. Борисов благодари на всички участници и закри дискусиите, които ще продължат в постоянните комисии и заседанието на Общинския съвет.

ПРОТОКОЛЧИК,

МАРИНКА ВАСИЛЕВА

Началник на отдел „Бюджет и
човешки ресурси”